

1 Moderaterna i Östergötlands handlingsprogram, inför 2 mandatperioden 2027–2030

3 *Det regionala handlingsprogrammet utgör ett komplement till det lokala handlingsprogrammet i din*
4 *kommun samt till den nationella politik vi vill föra genom riksdag och regering.*

5 **Ett starkt Östergötland som håller ihop**

6 Östergötland är länet där människor, idéer och möjligheter möts. Här formas framtiden i
7 mötet mellan företag som växer, skolor som utvecklar unga och samhällen som bygger tillit
8 och ansvar. Varje investering, varje arbetsplats och varje transportmöjlighet skapar
9 förutsättningar för att livet ska fungera, oavsett var i länet man bor.

10 En fungerande hälso- och sjukvård börjar långt innan du kliver in på vårdcentralen eller på
11 något av våra sjukhus. Den byggs av människor som går till jobbet, företag som växer och
12 vägar som binder samman länet. När företag investerar i Östergötland skapas jobb,
13 skatteintäkter och grunden för den välfärd vi alla är beroende av – inte minst sjukvården.

14 Samma samband gäller i andra riktningen. En trygg och tillgänglig vård gör att fler kan leva
15 friska liv, arbeta och bidra till regionens utveckling. Ett fungerande tågsystem gör det möjligt
16 för sjuksköterskan att pendla mellan Linköping och Norrköping, för småföretagaren i
17 Åtvidaberg att möta sina kunder och för gymnasieeleven i Motala att välja utbildning utan
18 att behöva flytta.

19 Allt hänger ihop. Vård, infrastruktur, kollektivtrafik och tillväxt är inte separata områden – de
20 är delar av samma väv. Därför behöver Östergötland en politik som ser helheten, som förstår
21 att en stark region börjar med ansvar, samarbete och framtidstro.

22 Moderaterna är tydliga – våra gemensamma resurser ska användas klokt, vården ska finnas
23 där när du behöver den och Östergötland ska vara en plats där både människor och företag
24 har möjlighet att växa. Först då kan vi skapa ett samhälle som håller ihop och som håller för
25 framtiden.

26 Detta handlingsprogram är vårt sätt att visa vägen framåt. Vi hoppas att det väcker
27 engagemang och ger en tydlig bild av hur vi tillsammans kan forma ett starkt och hållbart
28 Östergötland där du som östgöte står i centrum.

29 **1. Enkelt att få rätt vård – i tid**

30 När livet ställs på ända vill man känna tryggheten i att vården finns där. Ett barn som inte
31 mår bra, en kvinna som länge väntat på att hennes smärta ska tas på allvar, en familj som får
32 ett cancerbesked – i alla dessa situationer är det samma sak som betyder mest: att vården
33 går att lita på, att den finns nära och att den hänger ihop.

34 Vården i Sverige håller hög kvalitet. Vårdens medarbetare är skickliga och engagerade, med
35 erfarenhet och kunskap som gör skillnad för varje patient. När man väl får tillgång till vården
36 får man behandling som är trygg, effektiv och rättvis – precis den vård man behöver i de
37 mest utsatta stunderna.

38 Problemet är tillgängligheten. Att boka en tid kan kännas som ett helt projekt och när man
39 väl kommer fram är det inte säkert att man får träffa samma läkare igen. Psykisk ohälsa hos
40 unga riskerar att stå tillbaka, kroniskt sjuka får hoppa mellan olika specialister utan någon
41 som ser helheten, och patienter med komplexa behov kan hamna mellan stolarna. Väntan,
42 otydligheten och bristen på samordning blir en extra börda som förstärker oro och ensamhet
43 – trots att vården i sig håller hög kvalitet när man når den.

44 Det är verkliga människor som drabbas när vården inte är lätt att nå. Oro, smärta och
45 osäkerhet påverkar inte bara patienterna själva utan även deras familjer. Därför tar vi ansvar
46 för att förbättra tillgången. Steg för steg bygger vi en vård som är både högkvalitativ och
47 lättillgänglig. Varje patient ska mötas av en tydlig väg genom systemet, med läkare och
48 sjuksköterskor som känner till hela vårdbehovet. Ingen ska behöva känna sig bortglömd eller
49 övergiven.

50 Vi har en vård fylld av ovärderlig erfarenhet och den snabba teknikutvecklingen öppnar nya
51 möjligheter – från digitala bokningssystem och egenmonitorering till avancerad diagnostik
52 och behandling. Genom dessa verktyg kan vården bli mer närvarande, förebyggande och
53 individanpassad. Barn och unga ska få hjälp i tid, kroniskt sjuka ska mötas av långsiktiga
54 relationer, kvinnors hälsa måste prioriteras och cancerpatienter ska aldrig lämnas ensamma
55 på sin väg. Med bättre samordning, tydligare ansvarsfördelning och ny teknik kan vården bli
56 både tillgänglig och högkvalitativ – en vård där varje individ känner sig sedd, trygg och hörd.

57 Budskapet från Moderaterna är tydligt: det ska gå att lita på vården. Ingen ska känna sig
58 ensam i kampen mot sjukdom. Ingen ska mötas av stängda dörrar när oron är som störst.
59 Ingen ska behöva vänta månader på den hjälp som kan förändra ett liv. Vården kan och ska
60 bli bättre – närmare, tryggare och mer sammanhållen.

61 **1.1 Vårdköerna ska bort**

62 Långa vårdköer skapar oro, fördröjer behandlingar och påverkar livskvaliteten för östgötar.
63 Vår målsättning är klar: alla ska få vård inom vårdgarantins tidsramar.

64 Vi arbetar steg för steg för att korta köerna. Det handlar om att se till att patienten får vård i
65 rätt tid och på rätt plats, oavsett behov. En viktig del är att ge patienter större frihet att
66 själva välja vårdgivare. På så sätt stärks delaktigheten och möjligheten att påverka sin egen
67 vård.

68 Fristående aktörer är en resurs som ska användas strategiskt för att korta väntetiderna på
69 ett kostnadseffektivt sätt. Samtidigt bidrar fler aktörer till utvecklingen av hälso- och
70 sjukvården genom nya arbetssätt, innovationer och ökade möjligheter att möta invånarnas
71 behov.

72 *Detta innebär konkret:*

- 73 • **Kortare väntetider inom vårdgarantin** – alla patienter ska få träffa rätt vårdpersonal i
74 rätt tid.
- 75 • **Tid i handen** – för att öka tryggheten ska konceptet att patienten vid ett besök direkt
76 får en tid till nästa besök, behandling eller operation införas.
- 77 • **Valfrihet och delaktighet** – patienten ska själv kunna påverka var och när vården ges.
- 78 • **Effektiv användning av fristående aktörer** – fler vårdgivare bidrar till innovation, att
79 köerna minskar och att kvaliteten förbättras utan ökade kostnader.

80 **1.2 Enkelt att få rätt vård nära dig**

81 *”Emma, 42 år, har högt blodtryck och behöver regelbundna kontroller och medicinjusteringar på sin
82 vårdcentral. Hon vill ha kontinuitet hos samma läkare, men tiderna är få och varje nytt besök blir en
83 kamp att boka. Oro och osäkerhet kring hennes hälsa påverkar både vardag och arbete och
84 frustrationen växer när kontakterna inte hänger ihop.*

85 Vården ska finnas nära dig, när du behöver den. Primärvården är vårdens grundpelare och
86 invånarnas första kontakt med hälso- och sjukvården. Här skapar vi en vård som är nära,
87 trygg och tillgänglig – en vård som möter människors behov när de uppstår. Det ska vara
88 smidigt att få hjälp och enkelt att få rätt stöd när man behöver det.

89 Under Moderaternas ledning har Region Östergötland brutit beroendet av hyrbemanning
90 och ökat antalet fasta läkare och sjuksköterskor i primärvården. Genom riktade satsningar på
91 vårdcentralerna och fler ST-tjänster inom allmänmedicin stärker vi kontinuiteten och
92 tillgängligheten. Målet är att fler östgötar ska få träffa rätt vårdpersonal i rätt tid, utan
93 onödiga väntetider eller att bollas runt i systemet.

94 Vår strategi är långsiktig. Genom att successivt öka primärvårdens andel av den totala hälso-
95 och sjukvårdskostnaden kan vi flytta mer vård från sjukhusen till vårdcentralerna. Det skapar
96 en mer hållbar vårdstruktur, avlastar akutsjukvården, minskar återinläggningar och möjliggör
97 tidig upptäckt av ohälsa vilket förbättrar både hälsa och livskvalitet.

98 Primärvården kan också spela en viktig roll i förebyggande och hälsofrämjande insatser,
99 genom att nå patienter tidigt, ge stöd och råd som minskar risken för sjukdom och stärker
100 folkhälsan.

101 *Det innebär konkret:*

- 102 • **Boka tid online på ett enkelt sätt** – så att du slipper ringa och stå i telefonkö och kan
103 se lediga tider direkt.
- 104 • **Få bättre tillgänglighet och kontinuitet** – att kunna träffa samma läkare eller
105 sjuksköterska och få en sammanhållen vårdplan som följs upp över tid.
- 106 • **Fler läkare och team på vårdcentralen** – så att fler kan få vård nära där de bor och
107 att köerna minskar.
- 108 • **Närmare vård** – skapar tryggare vård i hemmet för patienter som inte behöver ligga
109 inne på sjukhus, vilket frigör resurser till de mest vårdkrävande.
- 110 • **Förebyggande och hälsofrämjande insatser** – som är evidensbaserade och erbjuds
111 fler östgötar.

112 **1.3 Enkelt att få rätt vård till barn och unga**

113 *”Leo, 15 år, kämpar med ångest och nedstämdhet. Han vill prata med någon som förstår honom, men
114 vägen till barn- och ungdomspsykiatri är lång och osäker. Under tiden blir skolan en kamp, fritiden
115 känns tung och hans ensamhet förstärks av att hjälpen dröjer.*

116 Barn och unga förtjänar att känna sig sedda, trygga och förstådda. Psykisk ohälsa är verkliga
117 liv, drömmar och framtider som riskerar att påverkas negativt om stöd inte finns i tid. Vår
118 målsättning är att skapa en vård som är nära, trygg och tillgänglig – en vård som möter
119 barnens och ungdomarnas behov när de uppstår.

120 Genom att prioritera barn och ungas psykiska hälsa stärker vi både den första linjen och
121 specialistvården. Fler barn och unga kan få tidigt stöd nära sin vardag, samtidigt som
122 väntetiderna till BUP kortas. Insatser för placerade barn behöver också särskilt säkerställas
123 och göras lättillgängliga, så att alla får rätt hjälp när de behöver det.

124 Vår strategi är långsiktig. Genom att bygga upp ett starkt stöd i den första linjen kan vi
125 förebygga problem, avlasta specialistvården och ge barn och unga bättre möjligheter att
126 växa upp trygga och sedda. Tidiga insatser gör verklig skillnad – ju snabbare stödet når
127 barnet, desto bättre effekt på både psykisk hälsa och framtida livschanser.

128 *Det innebär konkret:*

- 129 • **Enkelt att få hjälp vid psykisk ohälsa** – fler lättillgängliga insatser nära barnens
130 vardag gör det lättare att snabbt få stöd.
- 131 • **Korta köerna till BUP** – väntetider till utredning och behandling minskas så att ingen
132 behöver vänta när problemen växer.
- 133 • **Ett fritt vårdval för BUP** - privata vårdgivare som uppfyller Region Östergötlands krav
134 kan erbjuda vård inom BUP.
- 135 • **Insatser för placerade barn** – barn som har blivit placerade av socialtjänsten ska få
136 trygg och lättillgänglig vård samt stöd utifrån behov.
- 137 • **Samverkan med elevhälsan** - Region Östergötland ska samverka med elevhälsan i
138 varje kommun med ett uppdrag om att säkerställa att elever lotsas rätt, med rätt
139 insatser från början.

140 **1.4 Enkelt att få rätt vård som hänger ihop för äldre, multisjuka** 141 **och personer med kroniska sjukdomar**

142 *”Sven, 86 år, lever med flera kroniska sjukdomar och funktionsnedsättningar. Han behöver stöd från*
143 *både kommunen och regionens vård men tvingas ofta själv hålla ihop alla kontakter. När något faller*
144 *mellan stolarna försvinner tryggheten och vardagen blir tung.*

145 Alla äldre, multisjuka och personer med kroniska sjukdomar ska känna sig sedda, trygga och
146 respekterade. Vården ska finnas nära, vara lättillgänglig och ge stöd när det behövs. Den ska
147 inte bara reagera på problem – utan förebygga, stötta och skapa trygghet i vardagen.

148 Genom nära samverkan mellan regionen och kommunerna kan vi skapa kontinuitet och
149 helhet. Äldre och personer med kroniska sjukdomar ska mötas av ett samordnat team eller
150 koordinator där primärvård, specialistvård och kommunal omsorg arbetar tillsammans.
151 Ingen ska behöva bli bollad mellan olika instanser eller tappa bort sig i vårdens strukturer.

152 Vi vill bygga vidare på äldremottagningarna inom primärvården och säkerställa att multisjuka
153 äldre, kroniskt sjuka och personer i livets slutskede får en trygg och sammanhållen vård.
154 Samtidigt ska egenmonitorering och digitala stöd bli en naturlig del av vården – för att ge
155 trygghet, minska onödiga sjukhusbesök och underlätta för både patienter och anhöriga. På
156 så sätt kan vi förebygga komplikationer, avlasta sjukhusen och ge människor en vardag
157 präglad av kontinuitet, delaktighet och omtanke.

158 *Det innebär konkret:*

- 159 • **Fler patienter ska kunna följa upp sin hälsa på distans** – med hjälp av digital teknik
160 och i nära samverkan med vården. Det stärker delaktigheten, engagemanget, ökar
161 tryggheten samt minskar risken för försämringar av hälsan.
- 162 • **Samverkan mellan region och kommun** – vården hänger ihop och det är tydligt vem
163 som ansvarar för vad och när, så att ingen lämnas ensam.
- 164 • **Utveckla Äldremottagningarna inom primärvården** – stärk de specialiserade
165 mottagningarna som ger snabb och samordnad vård nära hemmet för de med störst
166 behov.
- 167 • **Geriatrisk, palliativ vård och specialistkompetens** – rätt stöd finns när det behövs, i
168 livets alla skeden.
- 169 • **En värdig vård i livets slutskede** - kommunerna och regionen ska tillsammans stärka
170 vården och stödet till yngre personer, (som inte är aktuella för äldreboende) och
171 deras familjer, när den yngre personen befinner sig i livets slutskede.

172 **1.5 Enkelt att få rätt vård för kvinnor**

173 *”Sara, 34 år, har länge lidit av smärta som inte tas på allvar. Hon upplever att hennes symtom ofta*
174 *avfärdas, och hon möts av långa väntetider och ständiga byten av läkare. Varje nytt möte blir ett*
175 *stressmoment och hennes kamp för att få rätt vård känns stundtals övermäktig.*

176 Alla kvinnor ska känna trygghet i att deras hälsa tas på största allvar. Vården ska vara nära,
177 lättillgänglig och hålla hög kvalitet – från första kontakten i primärvården till specialistvård
178 och eftervård. Kvinnor ska inte behöva vänta årtal på en diagnos, leva med smärta som inte
179 tas på allvar eller riskera bristande uppföljning efter en förlossning.

180 Kvinnors sjukdomar har länge varit eftersatta både i forskning och i vården. Det behöver
181 förändras. Genom att stärka kunskapen i primärvården, utveckla förlossningsvården, satsa
182 på gynekologisk kompetens och erbjuda fler familjecentraler och mödrahälsovård nära
183 hemmet kan vi skapa en vård som möter kvinnors behov genom hela livet.

184 *Det innebär konkret:*

- 185 • **Tidiga diagnoser och bättre behandling av kvinnorelaterade sjukdomar** –
186 primärvården ska få ett kunskapslyft för att snabbare kunna upptäcka och behandla
187 tillstånd som endometrios, klimakteriebesvär och osteoporos, så att fler kvinnor
188 slipper långvarig smärta och obehandlade symtom.
- 189 • **Graviditet och förlossning med hög kvalitet** – satsningen på specialistutbildning till
190 barnmorska behöver fortsätta. Samtidigt ska vården bli bättre på att förebygga och
191 behandla förlossningsskador samt erbjuda trygg uppföljning efter förlossning.
- 192 • **Stärkt gynekologisk vård** – fler gynekologiska mottagningar och kortare väntetider
193 gör att kvinnor får rätt hjälp tidigare och slipper bollas runt i systemet.

- 194 • **Familjecentraler och mödrahälsovård nära hemmet** – vi vill se fler familjecentraler
195 där mödravård är en integrerad del, särskilt i utsatta områden, så att alla kvinnor får
196 tillgång till stöd, råd och trygg vård under graviditet och småbarnsår.

197 **1.6 Enkelt att få rätt vård vid cancersjukdom**

198 *”Hassan, 54 år, får besked om att han har cancer. Plötsligt förändras vardagen. Väntan på provsvar,*
199 *ofullständig information och svårigheten att få kontakt med rätt specialist gör att oron och rädslan*
200 *växer. Han och hans familj måste navigera ett vårdssystem som ibland känns splittrat, mitt i en tid*
201 *som redan är fylld av sorg och stress.*

202 Att få en cancerdiagnos är omvälvande och förändrar livet i grunden. I den stunden måste
203 vården vara nära, tillgänglig och präglad av högsta kvalitet. Väntetiderna ska vara korta och
204 patienten ska känna trygghet genom hela vårdkedjan – från diagnos till behandling,
205 rehabilitering och uppföljning.

206 Fler överlever cancer idag tack vare medicinska framsteg, men det innebär också att allt fler
207 lever med en kronisk cancersjukdom och har behov av långsiktigt stöd. Rehabilitering,
208 psykosocialt stöd och trygg vård i vardagen är därför lika viktiga delar som kirurgi, läkemedel
209 och behandlingar.

210 Barncancer är den vanligaste dödsorsaken bland barn i åldern 1–14 år. Sjukdomen påverkar
211 livet för både barn och familjer på många sätt och behöver mötas med samordnade insatser
212 och tryggt stöd.

213 *Det innebär konkret:*

- 214 • **Kortare väntetider i varje steg i cancersjukvården** – vården ska fokusera på att
215 systematiskt korta ledtiderna för att minska tiden mellan diagnos och behandling.
- 216 • **Rehabilitering som en självklar del av vården** – varje cancerpatient ska få en
217 individuell rehabiliteringsplan som följs upp regelbundet under och efter
218 behandlingsperioden. Rehabiliteringen ska möta både fysiska och psykiska behov och
219 bidra till att patienten kan återgå till ett så normalt liv som möjligt.
- 220 • **Ökat fokus på barncancer** – vi vill stärka barncancer vården genom individuella
221 rehabiliteringsplaner, psykosocialt stöd till familjer samt satsningar på
222 barnonkologisk kompetens, inklusive specialistutbildning i barncancer vård.

223 1.7 Enkelt att få rätt vård där du bo

224 *”Eva, 67 år, bor i en mindre kommun utan sjukhus. När hon behöver specialistvård innebär det ofta*
225 *långa resor och flera olika kontakter som inte alltid hänger ihop. Hon vill känna trygghet i att vården*
226 *finns nära, att rätt kompetens alltid är tillgänglig, och att hon slipper onödiga väntetider och resor.*

227 Alla i Östergötland ska ha nära och trygg tillgång till den vård de behöver – oavsett var man
228 bor. Specialistsjukvården måste vara tillgänglig för fler, samtidigt som vi använder hela länets
229 resurser på ett smart sätt. Vi vill stärka varje sjukhus och skapa en tydlig struktur för hur
230 sjukhusen kompletterar varandra, så att vården både blir jämlik och håller hög kvalitet.

231 För att korta köerna i den specialiserade vården behöver fler vårdgivare tas i bruk.
232 Vårdgarantin efterlevs inte fullt ut: medan över 80 procent av patienterna får kontakt och
233 medicinsk bedömning inom primärvården i tid, är motsvarande siffra endast 60 procent för
234 specialistvården. Genom att använda fristående aktörer för vissa vanliga operationer och
235 behandlingar kan väntetiderna minskas kostnadseffektivt, utan att kvaliteten försämras.
236 Tydliga ramar och regelverk ska säkerställa både kostnadskontroll och att
237 undanträngningseffekter undviks.

238 Genom att kombinera högspecialiserade sjukhus, nära vård, mobila insatser, närvårdsplatser
239 och fler vårdgivare kan alla östgötar – oavsett bostadsort – få trygg och sammanhållen vård
240 när de behöver den.

241 *Det innebär konkret:*

- 242 • **Universitetssjukhuset i Linköping (US)** – ska vara navet för högspecialiserad vård,
243 avancerad forskning och utbildning. US erbjuder behandlingar som inte finns på
244 andra sjukhus i länet, vilket gynnar hela Östergötland. Samtidigt ska US också vara
245 det trygga och nära akutsjukhuset för invånarna i Linköping, Kinda och Åtvidaberg.
- 246 • **Vrinnevisjukhuset i Norrköping (ViN)** – ett starkt akutsjukhus med bred
247 specialistvård med forskning och utbildning. ViN minskar trycket på US och ger
248 trygghet i östra länsdelen, med fokus på snabb och tillförlitlig vård vid akuta behov.
- 249 • **Lasarettet i Motala (LiM)** – navet för akut och nära vård i västra länsdelen, med fokus
250 på planerad vård, rehabilitering och lokal närhet för patienterna. LiM spelar en viktig
251 roll att erbjuda specialiserad vård som utförs mer effektivt på ett mindre sjukhus.
- 252 • **Vårdcentraler i alla kommuner och större tätorter** – som är välbemannade och
253 utformade utifrån det lokala behovet och har ändamålsenliga lokaler.

254 **2. Kompetensförsörjning och våra medarbetare**

255 **En vård som bygger på människor**

256 Medarbetarna är vårdens viktigaste resurs. Det är de som möter patienten i livets olika
257 skeden och håller ihop vårdkedjan när systemen brister. Genom professionalism, omtanke
258 och kompetens – och med patienten i fokus – skapas den vård som människor förväntar sig
259 och behöver. Detta gäller oavsett om vården drivs av regionen, kommunen eller fristående
260 aktörer.

261 Moderaterna i Region Östergötland ser därför vårdens medarbetare som grunden för en
262 trygg, innovativ och hållbar sjukvård. Framtidens vård börjar inte med fler regler, nya titlar
263 eller centrala direktiv, utan med tillit till människan och till engagemanget hos dem som bär
264 vården på sina axlar.

265 **En organisation som frigör kraft**

266 Vi vill skapa en vårdorganisation som stärker – inte kväver – medarbetarnas möjligheter. Det
267 innebär en arbetsmiljö där inflytande, utvecklingsmöjligheter och rätt verktyg är
268 självklarheter. Arbetsplatser ska präglas av respekt, samarbete och professionalism, inte av
269 stress, brist på återhämtning och ineffektiva system.

270 En modern vårdgivare måste vara attraktiv och tydlig: medarbetarna ska känna trygghet,
271 men också ansvar och delaktighet i vårdens utveckling.

272 **Steg framåt – och kvarstående utmaningar**

273 Under moderat ledning har Region Östergötland tagit viktiga steg: beroendet av hyrpersonal
274 har minskat, kontinuiteten i vården har stärkts och fler kan arbeta heltid. Samtidigt är
275 utmaningarna fortsatt stora.

276 Sverige står inför en av de största kompetensutmaningarna i modern tid. Behovet av vård
277 ökar, medan den arbetsföra befolkningen gör det i mycket liten utsträckning. Därför måste vi
278 tänka nytt, leda smartare och skapa en arbetsmiljö där människor trivs, utvecklas och vill
279 stanna kvar.

280 Det kommer också kräva en mångfald av arbetsgivare – offentliga som privata – som
281 erbjuder valfrihet och utvecklingsmöjligheter. Regionen har här ett särskilt ansvar för sina
282 egna medarbetare.

283 **Ansvar, tillit och fokus på kvalitet**

284 Moderaternas syn är tydlig: en välfungerande vård bygger på stolta medarbetare. Men det
285 kräver att balansen mellan krav och förutsättningar fungerar. Vi vill se arbetsplatser där
286 innovation och engagemang premieras, där ny teknik tas tillvara och där organisationen
287 löser problem i stället för att skapa dem.

288 Samtidigt måste vi våga ställa krav. Språkkunskaper, kompetens och etik ska vara självklara
289 delar av yrkesrollen. Svenska språket är en grund för patientsäkerhet, samarbete och
290 trygghet – den som arbetar i vården ska både förstå och kunna göra sig förstådd.

291 **Tydliga värderingar för en stark vård**

292 Vi ser vården som ett samspel mellan individ och samhälle. Det offentliga ska sätta ramar,
293 resurser och riktning – men förändringskraften kommer från människorna i verksamheten.
294 Därför bygger vår politik på tre värderingar:

295 **1. Tillit till individen**

296 Professionen ska ha frihet att ta ansvar och leda sitt arbete. När människor får förtroende
297 växer engagemang och kreativitet. Tillit är grunden för kvalitet, arbetsglädje och utveckling.

298 **2. Ansvar för helheten**

299 Arbetsgivaren måste skapa balans mellan arbete och fritid, kompetens och trygghet. Genom
300 god arbetsmiljö, kompetensutveckling och rimliga krav skapas långsiktig stabilitet, där
301 individens villkor och verksamhetens mål går hand i hand.

302 **3. Fokus på resultat**

303 Det är utfallet för patienterna – inte mängden administration – som avgör vårdens kvalitet.
304 Resurser ska användas där de gör störst nytta och systemen ska stödja det professionella
305 arbetet, inte styra det.

306 **Målet: Sveriges mest attraktiva vårdarbetsgivare**

307 Moderaternas mål är tydligt: Region Östergötland ska vara Sveriges mest attraktiva
308 arbetsgivare inom vården. Vi vill visa att hög kvalitet kan förenas med god arbetsmiljö,
309 ansvar med frihet och innovation med trygghet.

310 När medarbetarna trivs, utvecklas och känner sig delaktiga – då fungerar vården.

311 *Det innebär konkret:*

- 312 • Kompetens och professionalitet: möjlighet till utveckling, karriär och fördjupad
313 kompetens.
- 314 • Attraktiva arbetsvillkor: mer tid för patientarbete och mindre administration.
- 315 • Ansvar och resultat: ett ledarskap och en kultur som bygger på tydliga mål och
316 uppföljning.
- 317 • Valfrihet och mångfald: både offentliga och privata arbetsgivare stärker kvalitet och
318 utveckling.
- 319 • Trygghet och arbetsglädje: en kultur som uppmuntrar innovation och stolthet i
320 arbetet.
- 321 • Engagerade medarbetare: som trivs, tar ansvar och gör sitt bästa varje dag.
- 322 • En vård för invånarna: patientens behov ska alltid stå i centrum.

323 2.1 Trygg och utvecklande arbetsmiljö

324 En trygg och fungerande arbetsmiljö är grunden för all vård. Goda villkor, rimlig belastning
325 och återhämtning är inte lyx, det är en hygienfaktor. Moderaterna vill skapa en arbetsmiljö
326 där vårdpersonalen har kraft och tid att fokusera på patienterna. Vi vill skapa en arbetsmiljö
327 med varierande och stimulerande arbetsuppgifter, som inte främst fokuserar på att minska
328 den arbetade tiden. Detta kräver dock en tydlighet i hur verksamheten är organiserad och
329 vad som förväntas av både chefer och medarbetare och som ger feedback och återkoppling
330 på det arbete som utförs.

331 Som medarbetare i vården ska du känna dig trygg och inte drabbas av hot och våld. Insatser
332 ska göras för att skapa en trygg arbetsmiljö oavsett om arbetsplatsen är på det stora
333 sjukhuset eller i patienters hem.

334 *Det innebär konkret:*

- 335 • God arbetsmiljö är en hygienfråga – vi tar medarbetarnas villkor på allvar.
- 336 • Fokus på stressreducering och bättre IT-system som minskar administrationen.
- 337 • Transparens i arbetsmiljö och arbetstider – tydliga förväntningar och rimliga krav.
- 338 • Arbetstider ska anpassas efter vårdens verklighet, inte kontorslogik – sjukhus drivs
339 24/7.
- 340 • Schemaläggning med delaktighet, hållbara scheman och fokus på återhämtning enligt
341 EU-regler.
- 342 • Trygghetsskapande åtgärder måste finnas.

343 2.2 Ledarskap, medarbetarskap och delaktighet

344 Ledarskap i vården måste byggas underifrån, nära patienterna och med respekt för
345 professionen. Vi vill ha chefer som förstår vardagen, visar förtroende och ger utrymme för
346 ansvar. Ett ledarskap som inspirerar, inte som kontrollerar.

347 Ett starkt ledarskap handlar också om att skapa delaktighet. När medarbetarna får vara med
348 och påverka beslut som rör deras arbete ökar engagemanget och arbetsglädjen. En god
349 arbetsmiljö formas i dialog, där idéer och förbättringsförslag tas tillvara och där man känner
350 sig sedd och lyssnad på.

351 Ledarskapet ska ge möjligheter till utveckling inom verksamhetens uppdrag. Det ska vara
352 tydligt vilka mål som finns och hur varje medarbetare kan bidra till att nå dem. Genom att
353 uppmuntra initiativ, ge utrymme för lärande och ta tillvara kompetensen i organisationen
354 skapas en vård som både utvecklas och håller över tid.

355 Som chef och ledare på alla olika nivåer måste det finnas rätt förutsättningar i form av
356 kunskap och stöd. Chefer måste ha rätt kompetens för de tuffa beslut som många gånger
357 måste fattas. Det kräver även att arbetsgivaren ger chefer det stöd och de verktyg de
358 behöver för att leda sina respektive verksamheter.

359 *Det innebär konkret:*

- 360 • Ledarskap på alla nivåer – från kliniskt ledarskap nära patienten till strategiskt
361 ledarskap.
- 362 • Medarbetarna ska ha inflytande och kunna påverka sin arbetssituation.
- 363 • Kultur av delaktighet, självledarskap och små självstyrande team.
- 364 • Ledarskap som är närvarande och bygger på tydliga mål, ansvarstagande och
365 gemenskap.
- 366 • Utveckla arenor för kommunikation och dialog, även i det förändrade
367 medielandskapet.
- 368 • Ökad delaktighet och inflytande över arbetsmiljön.
- 369 • Chefer som ges rätt kunskap och förutsättningar för att leda sin verksamhet.

370 **2.3 Moderna arbetsplatser med yrkes stolthet och** 371 **utvecklingsmöjligheter**

372 Vi ska vara en region som attraherar, behåller och utvecklar medarbetare och deras
373 kompetens. För det krävs moderna arbetsplatser där man känner yrkes stolthet, har
374 utvecklingsmöjligheter och där heltidsarbete är norm. Samtidigt måste vi värna flexibilitet,
375 för att livet ser olika ut för olika människor.

376 Kompetensutveckling är inte en kostnad, det är en investering. Kompetensutveckling är
377 nyckeln till en stark och framtidssäker vård. Vi vill skapa karriärvägar som gör att fler väljer
378 att stanna och växa inom regionen. Medarbetare ska ha möjlighet att utvecklas i sitt yrke, ta
379 ansvar och bidra till verksamhetens mål. Genom samarbete med universitet och andra
380 utbildningsaktörer kan vi säkra rätt kompetens och stärka kopplingen mellan utbildning och
381 arbetsliv.

382 För att vården ska utvecklas måste vi ta tillvara medarbetarnas drivkraft och nyfikenhet.
383 Ledarskapet ska ge tid och mandat att arbeta med förbättringar och innovation. En kultur
384 som uppmuntrar lärande, nytänkande och mod att pröva nya idéer stärker både kvalitet och
385 arbetsglädje.

386 När fler får chansen att utvecklas i sitt arbete höjs både kvaliteten och engagemanget. En
387 vårdorganisation som sätter kunskap, ansvar och resultat i centrum blir också en attraktiv
388 arbetsgivare. Det handlar om att kontinuerligt i vardagen bidra till en gemensam, men även

389 till en individuell, kompetensutveckling för chefer och medarbetare genom exempelvis
390 föreläsningar och utvecklingsprojekt. Det handlar i grunden om att se varje medarbetares
391 unika bidrag till verksamheten, inte bara att man är en rad på ett schema. Den egna
392 kompetensen och insatsen är viktig för verksamhetens möjlighet att nå sina mål.

393 *Det innebär konkret:*

- 394 • Rekrytering och bemanning med fokus på sjuksköterskor och vårdnära personal samt
395 teknisk personal som underlättar arbetet i vården.
- 396 • Stärka yrkes stolthet och arbetsgivarvarumärke genom utvecklingsmöjligheter.
- 397 • Flexibilitet mellan offentlig och privat vård – se till att östgötarnas vårdbehov kan
398 mötas.
- 399 • Få fler unga att söka vårdirken – Region Östergötland ska vara en attraktiv
400 arbetsgivare.
- 401 • Utbildning ska löna sig – den som tar ansvar och utvecklas ska premieras för det.
- 402 • Kontinuerlig kompetensutveckling för chefer och medarbetare
- 403 • Att se varje medarbetares unika bidrag till verksamhetens utveckling.
- 404 • Kompetensutveckling under hela arbetslivet – livslångt lärande.
- 405 • Karriärvägar som belönar erfarenhet och lojalitet – löneutveckling för dem som
406 stannar kvar.
- 407 • Vidareutbildning, mentorskap och utvecklingsdrivna projekt ska uppmuntras.
- 408 • Medarbetare ska få utrymme att utveckla idéer – kultur av kreativitet och autonomi.
409 Vi tar vara på medarbetarnas idéer.

410 **2.4 Hälsa- och sjukvård i framkant skapar attraktivitet**

411 En hälso- och sjukvård som ligger i framkant skapar attraktivitet men också en bättre vård
412 för patienterna. Region Östergötland är en av sju regioner i landet som bedriver
413 universitetssjukvård. Detta görs främst vid Universitetssjukhuset i Linköping, men även
414 andra verksamheter inom regionen är så kallade universitetssjukhusverksamhets enheter
415 (USV-enheter). Vi har unika möjligheter och resurser att med ett universitet som ligger i
416 framkant inom många områden, exempelvis AI och visualisering, även stärka det medicinska
417 arbetet.

418 En modern vård kräver ständigt lärande, utveckling och forskning. Vi vill ge vårdens
419 medarbetare möjlighet att växa i sina yrken och skapa tydliga karriärvägar som premierar
420 lojalitet, erfarenhet och ansvarstagande.

421 Forskning och utveckling ska vara en självklar del av vården. Vi vill bygga starka miljöer för
422 både grundforskning och klinisk excellens, där samverkan mellan vård, akademi och
423 näringsliv gör att nya idéer snabbare blir till nytta för patienter och samhälle.

424 Genom fler kliniska prövningar, testbäddar och forskning kan medarbetare utvecklas och
425 vården för patienterna utvecklas.

426 Många forskningsidéer utvecklas även till produkter och tjänster. Här finns redan idag flera
427 stora företag i länet, men potentialen är större. Vi kan och ska utveckla Life Science-sektorn
428 ytterligare för att skapa tillväxt och företagande som i sin tur skapar bättre möjligheter och
429 attraktivitet för att arbeta inom hälso- och sjukvården i länet.

430 Östergötland ska utvecklas till en ledande nordisk Life Science-region genom att bygga vidare
431 på universitetssjukvårdens styrkor och fördjupa samarbetet mellan vård, akademi och
432 näringsliv. Klinisk forskning ska integreras i vårdens vardag, datadriven innovation främjas
433 genom säkra AI- och registerplattformar, och regionen ska erbjuda attraktiva testbäddar för
434 medicinteknik och läkemedelsutveckling. Ett fortsatt arbete med ett regionalt Life Science-
435 råd som samordnar satsningarna, stärker kompetensförsörjningen och säkrar finansiering i
436 partnerskap med universitet, näringsliv och patientföreträdare.

437 Det ska vara enkelt att kombinera forskning, innovation, utveckling och patientnära arbete i
438 Östergötland.

439 *Det innebär konkret:*

- 440 • Samarbete med utbildning och forskning – ny teknik och nya vårdsätt.
- 441 • Fullfölja arbetet med regionalt Life Science-råd som samordnar aktörer och
442 prioriterar satsningar inom klinisk forskning, data/AI och innovation.
- 443 • Etablering av en testbädd vid universitetssjukhuset för snabbare validering av
444 medicinteknik och digitala vårdlösningar i samarbete mellan vård, forskare och
445 företag.

446 **2.5 Minskad administrativ börda**

447 Vårdens medarbetare ska ägna sin tid åt människor, inte åt system. Av denna anledning
448 måste digitaliseringen vara ett verktyg som stödjer medarbetarna, inte en börda. Med rätt
449 teknik frigörs tid, stressen minskar och kvaliteten i verksamheten ökar. Mindre byråkrati och
450 mer tid för patienterna är målet. När tekniken används rätt blir vården både effektivare och
451 mer mänsklig.

452 Teknik och AI ska förenkla administrationen och ge medarbetarna bättre verktyg i vardagen.
453 När rutiner automatiseras och information samlas på ett ställe blir besluten snabbare och
454 mer träffsäkra.

455 Det handlar om att minska dubbelarbete och identifiera "tidstjuvar" i vardagen. Information
456 från olika system måste kunna föras över automatiskt. Men även om att använda de

457 funktioner som redan finns inom de digitala system som redan finns. Här behövs bättre
458 information och utbildning för att bättre kunna använda systemen på det sätt de är tänkta,
459 både för medarbetare och patienter.

460 Patienten måste även ses som en resurs genom att skapa fler funktioner där patienter själva
461 kan boka tider, skicka digitala meddelanden med mera. Mycket görs, men vi är långt ifrån
462 klara.

463 *Det innebär konkret:*

- 464 • Minska administrationen och frigöra tid för patientarbete.
- 465 • Ett journalsystem som fungerar och kommunicerar med andra system.
- 466 • Storsatsning på digitalisering – digitala vårdbesök, egenmonitorering och AI.
- 467 • Rätt verktyg i vardagen – IT-system som stödjer medarbetarna i deras arbete i stället
468 för att hindra.
- 469 • Patienten som medskapare – öka möjligheten för att boka tider, skicka digitala
470 meddelanden och dylikt direkt.
- 471 • Stärkt arbete mot digitalt utanförskap för äldre och multisjuka.

472 **2.6 Lön och villkor som avspeglar ansvar, erfarenhet och kompetens**

473 Lönen ska spegla ansvar, erfarenhet och kompetens. Moderaterna vill uppvärdera det
474 vardagsnära arbetet i vården, inte bara ledarroller eller den som byter jobb ofta. Rättvisa,
475 transparens och karriärmöjligheter ska göra att fler väljer att stanna.

476 Vi vill se att lönen ökar för dem som bygger långsiktighet i vårdnära roller och tar ansvar för
477 patientens bästa. Har du flera års erfarenhet, specialistkompetens eller arbetar i särskilt
478 utsatta miljöer ska det synas ekonomiskt. Samtidigt ska det vara tydligt att karriär inte bara
479 betyder chefskap eller administration utan du ska kunna utvecklas och växa även om du
480 väljer att stanna nära patienten.

481 Språket är avgörande för trygghet och kvalitet. Moderaterna menar att medarbetare inom
482 vård och omsorg ska behärska begriplig svenska så att patienter och kollegor kan förstå och
483 mötas. Det ska införas tydliga språkrav där det är nödvändigt för patientsäkerheten och
484 tryggheten i vårdmötet. Genom exempelvis språkmentorer kan fler utveckla sig in sin
485 yrkesroll.

486 *Det innebär konkret:*

- 487 • Lön ska spegla kompetens, erfarenhet och ansvar.
- 488 • Uppvärdera både vardagsarbetet och premiera de som stannar i vårdnära roller - fler
489 karriärvägar i vården också för de som står närmast patienten.

- 490 • Hållbara scheman och rättvisa lönekarriärer – inte bara belöning för att byta jobb.
- 491 • Möjlighet till heltidsarbete som norm, med flexibilitet i arbetsmodeller.
- 492 • Språkkrav – svenska språket och yrkeskompetens är en självklarhet.
- 493 • Rätt kompetens på rätt plats – språk och medicinsk kompetens är avgörande.

494 **2.7 Stärkt beredskap mot brott och kriser**

495 Samhällets trygghet börjar i vården. När krisen kommer måste vården stå stark, både mot
496 hot utifrån och inifrån. Moderaterna vill skydda vården från välfärdsbrott, infiltration och IT-
497 attacker och se till att resurserna går till patienter, inte till kriminella. Välfärdsbrottsligheten
498 urholkar förtroendet, försvagar verksamheterna och tar pengar från dem som behöver
499 vården mest. Därför krävs bättre kontroll, uppföljning och samarbete mellan regioner, polis
500 och statliga myndigheter.

501 Digitaliseringen har gjort vården mer effektiv men också mer sårbar. Cyberattacker och
502 systemstörningar kan snabbt lamslå viktig verksamhet. Vården måste därför bygga robusta
503 IT-system, utbilda personalen i säkerhetsrutiner och ta ansvar för sin digitala beredskap.
504 Ledarskapet ska ha både mandat och kompetens att agera vid incidenter, och hela
505 organisationen ska präglas av god säkerhetskultur och cyberhygien.

506 Samtidigt ska medarbetarna vara en naturlig del av den regionala beredskapen. Det handlar
507 inte bara om teknik och system, utan om förtroende, trygghet och ansvar. Genom tydliga
508 roller, regelbundna övningar och nära samverkan mellan vård, säkerhet och civila
509 beredskapsaktörer stärker vi motståndskraften. En trygg och säker vård är grunden för ett
510 tryggt samhälle, särskilt i kris

511 *Det innebär konkret:*

- 512 • Stärk beredskapen i vården så vi bättre hanterar kris eller krig.
- 513 • Initiera arbete med ett regionalt beredskapsteam.
- 514 • Förebygga välfärdsbrottslighet och säkerställa uppföljning i både offentlig och privat
515 sektor.
- 516 • IT-attacker och infiltration är reella hot – välfärden måste skyddas.
- 517 • Tillitsbaserat system måste kompletteras med kontroll och uppföljning.
- 518 • Inför skärpta kontroller och oberoende granskning av vårdavtal för att stoppa
519 oseriösa aktörer och säkerställa att skattemedel används rätt.
- 520 • Stärk samarbetet mellan region, polis och Skatteverket för att upptäcka och förhindra
521 välfärdsbrott tidigt, med gemensamma rutiner för uppföljning och rapportering.

522

523

3. Transporter, kollektivtrafik och infrastruktur

524 Östergötland är en region i ständig rörelse. Varje dag reser människor mellan städer, tätorter
525 och landsbygd – via kollektivtrafik, bil och cykel som tillsammans binder samman hela länet.
526 Vårt geografiska läge mitt i landet är en styrka: järnväg, vägnät, sjöfart och flyg möts här och
527 skapar goda förutsättningar för både boende och näringsliv.

528 Mycket fungerar väl, men det finns områden där vi kan bli ännu bättre. Kollektivtrafiken
529 utvecklas ständigt, men kan ibland präglas av förseningar eller överfulla fordon. På
530 landsbygden och i skärgården finns ett fortsatt behov av att stärka utbudet, så att fler
531 upplever att kollektivtrafiken fungerar i vardagen. Det finns också särskilda utmaningar för
532 dem som reser till och från studier – både gymnasieelever och universitetsstudenter – där
533 förbättrad turtäthet och kortare restider kan underlätta planeringen av vardagen och bidra
534 till att fler kan delta fullt ut i utbildningen.

535 För resenärerna i kollektivtrafiken handlar mycket om trygghet och enkelhet. Biljettsystemen
536 är i grunden välfungerande, men kan göras smidigare, särskilt vid resor över länsgränser eller
537 för dem som söker det mest prisvärda alternativet. Kvällstid behöver tryggheten på stationer
538 och hållplatser fortsatt stärkas – en fråga som berör resenärer i alla åldrar.

539 För att tåget ska vara ett pålitligt alternativ krävs också ökad framkomlighet på spåren. Idag
540 orsakar lövhalka, snö, spårspring, nedrivna kontaktledningarna och återkommande signalfel
541 eller andra störningar i trafiken. När trafiken stoppas drabbas både resenärer och
542 näringslivets godstransporter. Ett mer robust järnvägssystem, med bättre underhåll och
543 högre beredskap, är därför avgörande för att skapa trygghet, punktlighet och tillförlitlighet.

544 Kollektivtrafiken har också en beredskapsdimension. Vid kriser måste transporter av
545 människor, varor och patienter fungera stabilt. Det kräver robusta fordon, fungerande
546 drivmedelsförsörjning och väl samordnade system. Det är också viktigt med cybersäkerhet
547 och att mobila nät och bredband fungerar.

548 Järnvägen spelar en central roll för regionens utveckling – från de stora nationella
549 satsningarna till viktiga regionala banor som Stångådalsbanan. Framåt står mycket hopp till
550 Ostlänken. För Östergötland innebär den inte bara kortare restider till Stockholm och
551 Mälardalen, utan också större kapacitet på de befintliga spåren. Det öppnar för fler
552 regionalåtgångar, smidigare pendlingsmöjligheter och bättre villkor för godstransporter, även på
553 regionala banor som Stångådalsbanan. Ostlänken är en investering som stärker både
554 vardagsresandet och näringslivets konkurrenskraft. En stärkt pendlingsmöjlighet mellan
555 Örebro och Östergötland är viktig för att den västra länsdelen skall nå en bredare
556 arbetsmarknad och större attraktionskraft.

557 Utöver detta är Vätterlänken ett viktigt framtidsprojekt som kan förbättra förbindelserna
558 mellan Östergötland och Jönköping. För vårt län innebär det nya möjligheter, bland annat
559 genom att knyta samman viktiga arbetsmarknadsregioner och avlasta befintliga sträckor.
560 Samtidigt behöver spårkapaciteten stärkas även söder om Jönköping ner mot kontinenten –
561 något som gör att hela järnvägssystemet hänger ihop.

562 Östergötland har alla förutsättningar att vara en region där vardagen fungerar för alla.
563 Genom att fortsätta utveckla pålitlighet, tillgänglighet och trygghet – samtidigt som vi tar
564 vara på möjligheterna med investeringar som Ostlänken, dubbelspåret Hallsberg-Mjölby och
565 framtidsprojekt som Vätterlänken – kan vi skapa ett län där människor kan resa, arbeta och
566 leva på ett enkelt och smidigt sätt, där företag och näringsliv växer och där hela regionen
567 knyts samman på ett hållbart och framtidssäkert sätt.

568 **3.1 Enklare regler och smart styrning**

569 En välfungerande kollektivtrafik är avgörande för jobb, studier och ett levande Östergötland.
570 Den ska vara pålitlig, effektiv och planeras med resenärernas behov i centrum. Det ska vara
571 enkelt att ta sig till arbete, skola eller fritidsaktiviteter utan onödiga förseningar eller
572 krångliga byten.

573 Östgötatrafiken fungerar väl som helägt bolag, men utvecklingen begränsas ibland av regler
574 och prioriteringar som inte alltid gynnar regionen. Ett tydligt exempel är järnvägen, där
575 regional och storregional trafik ofta får stå tillbaka för fjärrtrafiken. För att fler ska kunna
576 resa klimatsmart och smidigt till arbete, studier eller fritidsaktiviteter behöver den regionala
577 trafiken ges bättre förutsättningar och större tillgång till spåren.

578 Vi vill stärka samarbetet mellan regionen och länets kommuner för att göra både arbetsresor
579 och gymnasieelevers skolresor smidigare. Samtidigt vill vi fördjupa samarbetet med
580 myndigheter för att planera och genomföra transporter på ett mer effektivt sätt, med
581 resenärernas vardag och tillgänglighet i centrum.

582 *Det innebär konkret:*

- 583 • **Tillgång till järnvägsnätet** – ge regional trafik bättre möjligheter att använda spåren
584 och öka kapaciteten för både person- och godstrafik.
- 585 • **Förbättrad samverkan** – stärka samverkan mellan region, kommun och näringsliv för
586 bättre arbets- och studiependling.

587 **3.2 Stark och framtidssäkrad infrastruktur**

588 Vägar, järnvägar, flygplatser och hamnen är själva ryggraden i Östergötlands utveckling. De
589 måste fungera smidigt för människor och gods, både inom länet och till andra delar av
590 Sverige. För att vardagen och godstransporterna ska fungera måste järnvägssystemet vara
591 pålitligt och minimera förseningar, störningar och andra problem.

592 Vi vill bygga en infrastruktur som gör det enklare att pendla till arbete och skola, samtidigt
593 som framkomligheten i städer förbättras. Det innebär smart trafikstyrning och fungerande
594 parkeringslösningar där det behövs, så att vardagen flyter bättre för alla resenärer.

595 Stora järnvägsprojekt är avgörande för regionens tillväxt och handel. Ostlänken ska fortsätta
596 mot Mjölby där även kopplingen mot Örebro stärks via godsstråket genom Bergslagen och
597 vidare, Vätterlänken utvecklas och även i övrigt vill vi verka för att stärka järnvägssystemet
598 söderut mot Hamburg. Dessa satsningar gör det möjligt att öka kapacitet, förbättra
599 godstransporter och ge fler smidiga och klimatsmarta resmöjligheter över hela regionen.

600 Vi vill också utveckla europavägarna, riksvägarna och länsbanorna – både inom länet och
601 över länsgränsen – liksom andra viktiga vägsträckor, säkerställa effektiva tillfarter till
602 Norrköpings hamn-samt stärka godstrafiken på järnväg. För en klimatsmart framtid satsar vi
603 på utbyggd elinfrastruktur med laddning och nätkapacitet för elektrifierade transporter. Vi
604 ser flytande biogas som ett bra komplement för tyngre transporter, samt att biogasen är
605 viktig ur ett beredskapsperspektiv.

606 *Det innebär konkret:*

- 607 • **Pendling och stadstrafik** – förstärka infrastrukturen för arbets- och studiependling
608 samt förbättra framkomligheten i städer med smart trafikstyrning och
609 parkeringslösningar.
- 610 • **Järnvägsprojekt** – fortsätta Ostlänken, utveckla Vätterlänken och stärka hela
611 järnvägsnätet för ökad kapacitet och tillförlitlighet för både gods- och persontrafik.
612 För Stångådalsbanan ska trafiken tryggas och underhållet säkras.
- 613 • **Fossilfria transporter** – elektrifiering av fordonsflottan kräver utbyggd kapacitet,
614 samt biogas behövs som komplement och är viktig ur beredskapsperspektiv.

615 **3.3 Trafikutbud som underlättar vardagen**

616 Kollektivtrafiken ska göra det enkelt och tryggt att resa, oavsett om du bor i stad eller på
617 landsbygd. Resurserna måste satsas där resandevolymen är stor, men grundläggande service
618 ska alltid erbjudas i hela länet.

619 Vi vill underlätta vardagen genom fler satsningar på cykelvägar, pendling och kollektivtrafik
620 som fungerar tillsammans. Punktlighet och tillförlitlighet är centrala – resenärer ska kunna
621 lita på att bussen eller tåget går i tid. Samtidigt ska trafiken kännas trygg, både i fordon och
622 på hållplatser och stationer.

623 Vi vill också främja samåkning, inklusive samåkningsparkeringar, och utveckla effektiva
624 lösningar för pendling till och från landsbygden. Specifika behov, som sena kvällsturer eller
625 landsbygdsturer, ska mötas på ett sätt som ökar trygghet och tillgänglighet, särskilt för
626 ungdomar och de som arbetar oregelbundna tider. Det är också viktigt att det i regionen
627 etableras säkra rast- och parkeringsområden för den vägbundna godstrafiken.

628 *Det innebär konkret:*

- 629 • **Punktlig och trygg trafik** – skapa ett trafikutbud som är tillförlitligt och tryggt i hela
630 länet.
- 631 • **Enklare pendling och resor** – underlätta pendling, cykel- och kollektivresor samt
632 samåkning.

633 **3.4 Smidiga biljetter och rättvisa priser**

634 Biljettsystemet ska göra det enkelt och smidigt att resa kollektivt, oavsett om resan går inom
635 kommunen, mellan kommuner eller över regiongränser. Systemen måste vara
636 användarvänliga och tydliga så att alla resenärer kan planera och betala sina resor utan
637 krångel.

638 Vi vill utveckla en nationell app som samlar all trafik på ett ställe, visar lågtrafiktaxor, föreslår
639 mest prisvärda biljetten och ger möjlighet att överlåta biljetter. För företag vill vi skapa fler
640 flexibla biljettalternativ som underlättar arbetsresor och tjänsteresor. Samtidigt ska taxor
641 och avgifter spegla kostnader och bidra till en hållbar och rättvis kollektivtrafik.

642 *Det innebär konkret:*

- 643 • **Enkla och samordnade biljetter** – utveckla användarvänliga lösningar som fungerar
644 över regiongränser
- 645 • **Digitala betalningslösningar och rättvisa taxor** – införa moderna betalningslösningar
646 och se till att priserna bättre speglar kostnader och bidrar till långsiktig hållbarhet.

647 **3.5 Pendling och kompetens som stärker länet**

648 Människor ska kunna ta sig till jobbet eller skolan på ett enkelt och tryggt sätt.
649 Kollektivtrafiken behöver anpassas efter företagens och skolornas behov, med tider och
650 turer som gör det smidigt att resa utan egen bil.

651 Dialog med arbetsgivare och utbildningsplatser är centralt för att förstå när och hur folk
652 reser, så att fler kan välja kollektivtrafik. Samordning mellan gods- och persontrafik kan
653 också utredas för mer effektiva och hållbara transporter.

654 *Det innebär konkret:*

- 655 • **Anpassad kollektivtrafik** – turer och tider som stämmer överens med företagens och
656 skolornas behov.
- 657 • **Dialog och samordning** – arbetsgivare, skolor och trafiken samarbetar för ökat
658 resande och effektivare transporter.

659 **3.6 Kollektivtrafik som når hela länet**

660 Människor på landsbygden och i skärgården ska kunna resa enkelt och tryggt, även när
661 avstånden är större. Trafiken behöver finnas för att bidra till att vardagen även fungerar för
662 dem som bor utanför tätorterna.

663 Vi vill utveckla nya mobilitetslösningar och bytespunkter som gör det enkelt att kombinera
664 olika transportmedel som buss, tåg, båt och cykel. Samtidigt behöver informationen om
665 kollektivtrafiken bli tydligare och mer lättillgänglig, så att fler på landsbygden och i
666 skärgården känner till vilka resmöjligheter som finns.

667 *Det innebär konkret:*

- 668 • **Tydligare och bättre utbud** - kollektivtrafik som underlättar vardagen även för dem
669 som bor utanför tätorterna.
- 670 • **Smidiga byten och information** – utvecklade bytespunkter, mobilitetslösningar och
671 bättre marknadsföring gör det enklare att resa.

672 **3.7 Trygg och säker kollektivtrafik**

673 Kollektivtrafiken spelar en viktig roll både i vardagen och vid extraordinära situationer. Den
674 ska fungera även vid kriser eller höjd beredskap, med fordon och drivmedel redo för olika
675 scenarier, och med linjer som kan knyta samman viktiga punkter. Kopplingar till sjukvården
676 är viktiga för patienttransporter, så att vård och hjälp snabbt kan nå dem som behöver det.

677 Laddningsinfrastruktur och tillräcklig elkapacitet är avgörande för att trafiken ska kunna
678 fungera pålitligt även vid kris eller höjd beredskap och för att fordon och linjer ska kunna
679 hålla i gång när det verkligen behövs.

680 Säkerhet har också en vardagsnära dimension – resenärer ska kunna känna sig trygga varje
681 dag, oavsett tid på dygnet eller var de befinner sig på sin resa. Ett konkret exempel på detta
682 är de flexibla nattstoppen-som vi varit med och infört för att ge ensamma resenärer en
683 kortare och tryggare väg hem under sena kvällar och nätter. Trygghet handlar också om
684 tydlig information och god belysning på hållplatser och större bytespunkter. Det ska också
685 finnas kameraövervakning där behovet är som störst.

686 *Det innebär konkret:*

- 687 • **Beredskap i trafiken** – fordon, drivmedel och linjer ska kunna fungera vid kris och
688 kopplas till sjukvårdens behov. Laddningsinfrastruktur och elkapacitet säkerställer att
689 trafiken kan fungera pålitligt under alla förhållanden, liksom robust cybersäkerhet och
690 fungerande mobila nät och bredband.
- 691 • **Trygghet och säkerhet** – förebyggande åtgärder mot tjuvåkning, bättre belysning,
692 tydlig information och flexibla nattstopp gör resan trygg för alla.

693 **3.8 Framtidssäker kollektivtrafik**

694 Kollektivtrafiken måste utvecklas för att möta framtidens behov. Det handlar om att anpassa
695 trafiken efter förändrad demografi, skolskjutsar, färdtjänst och pendlingstoppar, så att
696 resurserna används där de gör störst nytta. Smidigare anpassning skapar en mer flexibel och
697 effektiv trafik som fungerar för fler.

698 Anropsstyrd trafik är ett exempel på hur innovation kan göra resandet mer flexibelt. Vi vill
699 både utveckla sådana tjänster och öka marknadsföringen, så att fler känner till och använder
700 dem. För att driva utvecklingen framåt ska befintlig forskning utnyttjas och nya projekt
701 initieras, med fokus på hållbara och effektiva lösningar för framtidens kollektivtrafik.

702 Små men viktiga förändringar kan också underlätta vardagen. Exempelvis kan förskjutning av
703 gymnasiestarttider bidra till jämnare pendlingsmönster och minska trängsel under
704 morgnarna.

705 *Det innebär konkret:*

- 706 • **Flexibel och framtidsanpassad trafik** – kollektivtrafiken ska möta förändrad
707 demografi och variationer i resbehov, inklusive skolskjutsar, färdtjänst och
708 pendlingstoppar.

- 709
- **Innovation och utveckling** – anropsstyrd trafik, forskningsbaserade projekt och
- 710 smartare lösningar gör resandet mer flexibelt och effektivt.
- 711

4. Ett starkt och växande Östergötland – näringsliv, kultur och regional utveckling

714 Östergötland är en av Sveriges mest dynamiska regioner. Ett län där innovation möter
715 tradition, där företagande, forskning och framåtanda format vår utveckling under
716 generationer. Här finns verkstadsindustriens hantverksskicklighet, världsledande
717 teknikkuster, kreativa småföretag och gröna näringar med tillhörande livsmedelsindustri i
718 världsklass. Detta tillsammans med ett universitet i framkant ger Östergötland unikt goda
719 förutsättningar. Det är den blandningen som gör Östergötland starkt idag och som ska göra
720 oss ännu starkare i framtiden.

721 Men styrka kommer inte av sig själv. Global konkurrens, snabb teknologisk utveckling,
722 kompetensbrist och en växande energikris ställer nya krav på ledarskap. Vi moderater vet att
723 framtidens framgång inte byggs med tillfälliga lösningar eller symbolpolitik, utan med
724 långsiktighet, ordning och ansvar. Det handlar om att skapa rätt förutsättningar, inte om att
725 styra med detaljregler.

726 Moderaterna i Region Östergötland tar ansvar för att stärka regionens konkurrenskraft,
727 skapa fler jobb och höja livskvaliteten för alla som bor och verkar här. Vårt mål är ett
728 Östergötland som växer genom företagsamhet, kunskap och hållbar utveckling.

729 Vi tror på kraften hos människor och företag som får frihet att växa. Regionens uppgift är att
730 undanröja hinder, skapa fungerande strukturer och driva på samverkan – inte att stå i vägen.
731 Därför vill vi se ett Östergötland som leder utvecklingen i Sverige när det gäller innovation,
732 kompetensförsörjning, klimatsmarta lösningar och modern infrastruktur.

733 Samtidigt vet vi att tillväxt måste vara hållbar, både ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Vi
734 ska värna vår natur, våra samhällen och vår kultur, men också skapa möjligheter för nästa
735 generation att bygga vidare. Det handlar om balans: mellan stad och landsbygd, mellan
736 tradition och förnyelse.

737 När företag lyckas växa, när fler får jobb, när vägarna fungerar, tågen går i tid och skolor och
738 utbildningar leder till verkliga arbeten. Då stärks hela samhället.

739 När kulturen blomstrar, innovationerna tar fart och klimatpolitiken bygger på teknik och
740 utveckling, inte förbud och symbolpolitik, då kan Östergötland bli Sveriges mest attraktiva
741 region att leva, arbeta och driva företag i.

742 Moderaterna vill fortsätta utveckla Östergötland till en region som präglas av optimism och
743 framtidstro. En region där människor känner att hårt arbete lönar sig, att idéer får växa och

744 att politiken står för ansvar, resultat och samarbete.
745 Vi vet att Östergötland kan mer – och vi har en plan för att ta oss dit.

746 **Våra utmaningar**

747 Många företag vittnar om svårigheter att hitta rätt kompetens samtidigt som det finns
748 människor i länet som står utan jobb. Vi behöver knyta ihop den kedjan bättre, från
749 utbildning till arbetsmarknad.

750 Infrastrukturen är en annan nyckelfråga. För att hela regionen ska växa måste det vara
751 enkelt att pendla, transportera varor och kommunicera, oavsett om man bor i centralt i en
752 stad eller i en mindre ort på landsbygden.

753 Slutligen behöver vi bli bättre på att lyfta fram vår kultur, natur och våra unika destinationer.
754 Ett starkt kulturliv och en attraktiv besöksnäring är inte bara ett mervärde, det är också en
755 viktig ekonomisk motor och en del av regionens identitet.

756 **Vår väg framåt**

757 Moderaternas plan för att möta dessa utmaningar och ta tillvara möjligheterna. Det är
758 förankrat i dialog med företagare, utbildningsaktörer, kulturliv, kommuner och
759 civilsamhället. Vi vill fortsätta:

- 760 • Region Östergötland ska på sikt ha en skattesats som ligger på den nedre fjärdedelen i
761 landet. Skatten ska så snart som möjligt sänkas.
- 762 • Fokusera resurserna där de gör störst nytta och undvika att sprida insatserna för tunt.
- 763 • Bygga långsiktiga partnerskap mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor.
- 764 • Säkerställa att framgångsrika projekt får möjlighet att skalas upp och leva vidare.
- 765 • Lägga politisk tyngd bakom de satsningar som stärker hela Östergötland, både i stad
766 och landsbygd.

767 Moderaternas regionala utvecklingspolitik bygger på samarbete. Det krävs att vi jobbar nära
768 kommunerna, akademien, företagen och civilsamhället. Det handlar inte bara om politiska
769 beslut, utan om att skapa en gemensam riktning för hela regionen.

770 **4.1 Ett konkurrenskraftigt och innovativt Östergötland**

771 *”Anna, 36 år, driver ett mindre teknikföretag i Motala. Hon ser möjligheter att växa men har
772 svårt att rekrytera och hitta rätt kompetens till företaget. När företagen inte får tillgång till
773 den kunskap de behöver tappar vi fart, både lokalt och regionalt.”*

774 Näringslivet är grunden för vår välfärd. För att Östergötland ska fortsätta växa måste vi ha
775 ett starkt samspel mellan företag, akademi och offentlig sektor. Forskningen vid Linköpings
776 universitet, de framväxande innovationsarenorna och det starka industriarvet är nycklar som
777 måste tas tillvara fullt ut. Vidare bör vikten av förutsägbara och långsiktiga

778 planeringsförutsättningar för företag tydliggöras. Näringslivet är beroende av stabilitet i de
779 frågor som politiken råder över.

780 I en orolig omvärld behöver Region Östergötland också vara bidragande i länets utveckling
781 av försvarsinnovation genom samarbete mellan civilt och militärt näringsliv och akademi.

782 Östergötland är dessutom ett län som med sina unika förutsättningar för att producera
783 livsmedel kan bidra till att stärka landets beredskap och motståndskraft. Ett utökat
784 samarbete mellan akademi och de gröna näringarna kan ytterligare stärka denna förmåga.

785 Vår strategi är att skapa en innovationsmiljö där idéer snabbt kan gå från forskningsbord till
786 marknad. En miljö där framgångsrika projekt får möjlighet att leva vidare.

787 *Det innebär konkret:*

- 788 • Etablera och vidareutveckla innovationsarenor i samverkan mellan näringslivet och
789 Linköpings universitet.
- 790 • Göra AI till en strategisk prioritet inom innovation, utbildning och offentlig sektor.
- 791 • Skapa långsiktig finansiering av testbäddar och innovationsinfrastruktur.
- 792 • Arbeta aktivt för att attrahera statliga 1:1-medel och EU-finansiering till stora projekt.
- 793 • Ett regionalt upphandlingsarbete som fokuserar på kvalitet och stärkt
794 konkurrenskraft.
- 795 • Verka för likvärdiga principer och spelregler för företagande inom hela regionen.
- 796 • Intensifiera arbetet med regional samverkansarena för civil-militära synergier.
- 797 • Regionerna, kommunerna och andra berörda myndigheter ska samverka för att
798 förenkla tillstånds- och tillsynsprocesser, minska regelkrånglet och begränsa den
799 administrativa bördan för företag.

800 **4.2 Kompetensförsörjning och utbildning**

801 *”Mikael, 19 år, står inför valet av utbildning. Han vill jobba praktiskt och har alltid gillat
802 teknik men han vet inte hur han ska hitta rätt väg. Samtidigt söker industrin i Mjölby med ljus
803 och lykta efter just personer som honom.”*

804 Kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad måste bli starkare. Det finns kompetens –
805 men den matchas inte alltid med de jobb som finns. Det är här Region Östergötland kan göra
806 verklig skillnad.

807 Det ska också vara enkelt att växla spår, vidareutbilda sig och utvecklas genom hela
808 arbetslivet.

809 Linköpings universitet är ett universitet i framkant som kan förse regionens högteknologiska
810 företag med kompetens. Dock ser vi behov att göra mer för att fler studenter och
811 disputerade ska vilja stanna kvar och etablera sig här, samt att attrahera fler personer med
812 hög kompetens till regionen.

813 *Det innebär konkret:*

- 814 • Matcha utbildningsutbudet mot arbetsmarknadens behov redan från grundskolan.
- 815 • Öka attraktionskraften för tekniska och yrkesinriktade utbildningar.
- 816 • Införa flexibla utbildningsvägar: kortare program, kombinationsutbildningar och
817 omskolningsmöjligheter.
- 818 • Stärkt talangattraktion, även internationellt, samt förenkla regler för kvalificerad
819 arbetskraftsinvandring.
- 820 • Bygga partnerskap mellan företag, grundskolan och yrkesskolor för fler PRAO,
821 praktik- och lärlingsplatser.

822 **4.3 Infrastruktur och boendemiljö**

823 *”Sara, 32 år, bor med sin familj i Norrköping och har precis fått sitt drömjobb på en stor
824 industri i Finspång. Tack vare goda pendlingsmöjligheter behöver inte resten av familjen
825 flytta och barnen kan gå kvar i skolan de trivs i.”*

826 Ett Östergötland som växer måste hålla ihop. God infrastruktur är en förutsättning för ett
827 starkt näringsliv, fungerande arbetsmarknad och levande landsbygd. Vägar, järnväg,
828 kollektivtrafik och digital infrastruktur måste utvecklas tillsammans med attraktiva
829 boendemiljöer.

830 Energiförsörjningen blir allt mer avgörande för Östergötlands tillväxt och attraktionskraft.
831 Företag som vill etablera sig eller expandera behöver tidiga och tydliga besked om
832 elanslutning, effekt och leveranssäkerhet – och sådan kapacitet kräver ofta många års
833 planering. Därför behöver energifrågan finnas med tidigt och samordnas bättre inom
834 Östergötland, så att brist på el inte bromsar investeringar, jobb och elektrifiering.

835 *Det innebär konkret:*

- 836 • Driva på för flexibla plan- och byggprocesser så att bostäder och företag kan växa
837 snabbare.
- 838 • Fortsätt att stärka pendlingsmöjligheter inom och mellan kommuner i hela länet.
- 839 • Utveckla boendemiljöer som gör att fler vill flytta till och stanna i Östergötland.
- 840 • Stärka digital infrastruktur i hela regionen för att skapa jämlika möjligheter oavsett
841 bostadsort.

- 842 • Driva på att det utvecklas prognoser och en långsiktig plan för elkapacitet och effekt i
843 länet, så att nätutbyggnad och anslutningar ligger i fas med kommande etableringar
844 och större expansioner.

845 **4.4 Kultur och regional attraktivitet**

846 *”Lina, 27 år, flyttade från Stockholm till Östergötland för jobb. Hon blev överraskad av allt*
847 *som finns här: naturen, historien, kulturen. Men hon märker också att det inte alltid syns*
848 *utåt.”*

849 Kulturen är en kraft som förenar och stärker vår identitet. Den skapar gemenskap, attraherar
850 besökare och bidrar till både välmående och tillväxt. Vi vill utveckla kulturen som en naturlig
851 del av regionens attraktionskraft och samtidigt ge fler möjlighet att delta, uppleva och bidra.

852 *Det innebär konkret:*

- 853 • Prioritera tillgänglig kultur för barn och unga i hela länet.
- 854 • Utveckla kulturutbudet i samverkan med besöksnäringen – paket som kombinerar
855 kultur, mat, industrihistoria och natur.
- 856 • Stärka Östergötlands kulturprofil, både genom våra starka symboler och nya uttryck.
- 857 • Utveckla kulturarenor på landsbygden och möjliggöra privat finansiering genom
858 sponsring och donationer.
- 859 • Satsa på spetskultur – till exempel dans, musik och opera som sätter Östergötland på
860 kartan.
- 861 • Tydligare fokus på näringslivsfrämjande verksamhet i kulturen.
- 862 • Fokusera på koppling till näringslivet och näringarna runtomkring.
- 863 • Lyft fram kulturens centrala roll för samhällets utveckling och sammanhållning.

864 **4.5 Hållbarhet och grön omställning**

865 *”Jonas, 51 år, driver ett sågverk utanför Åtvidaberg. Han ser hur kunderna ställer högre krav*
866 *på klimat och hållbarhet men också hur det öppnar nya affärsmöjligheter. Han vill vara en*
867 *del av lösningen.”*

868 Den gröna omställningen är inte ett hinder för tillväxt – den är en motor. Östergötland har
869 starka förutsättningar inom hållbar innovation, jordbruk, livsmedelsproduktion,
870 skogsindustri och energi. Genom att ta tillvara dessa styrkor kan vi skapa både nya jobb och
871 en mer hållbar framtid.

872 *Det innebär konkret:*

- 873 • Stärkt satsning på hållbar innovation genom stabil basfinansiering.
- 874 • Främja gröna samarbeten mellan företag, forskning och offentlig sektor.
- 875 • Utnyttja jordbrukets och skogsindustrins potential för innovation och biobaserade
- 876 lösningar.
- 877 • Driva energiomställningen så att Östergötland blir en ledande region i klimatsmart
- 878 produktion och användning.
- 879 • Driva på för att mer stabil elförsörjning skapas genom ny baskraft exempelvis via
- 880 kärnkraft, gasturbiner och vattenkraft.

881 **4.6 Genomförande och styrning**

882 Regional utveckling handlar om att prioritera klokt och följa upp noggrant. Projekten ska ge
883 verklig nytta för människor och företag, inte bara fina rubriker. Det kräver tydlig styrning,
884 uppföljning och ett nära samarbete med kommuner, universitet, civilsamhälle och näringsliv.
885 Bakom varje framgångsrikt projekt finns en tydlig riktning och en långsiktig plan. Därför
886 måste regionen vara en pålitlig partner, inte bara en finansiär.

887 *Det innebär konkret:*

- 888 • Tidigt politiskt engagemang i projektplanering för att påverka inriktning och
- 889 säkerställa effektiv resursanvändning.
- 890 • Skapa en regional projektbank där idéer kan matchas med finansiering och
- 891 partnerskap.
- 892 • Förbättra uppföljningen av satsningar så att resurser används där de gör störst nytta.
- 893 • Säkra att framgångsrika projekt skalas upp och lever vidare.

894 Moderaternas regionala utvecklingspolitik bygger på samarbete, långsiktighet och ansvar.
895 Östergötland ska vara en region där människor känner framtidstro – och där tillväxt och
896 livskvalitet går hand i hand.